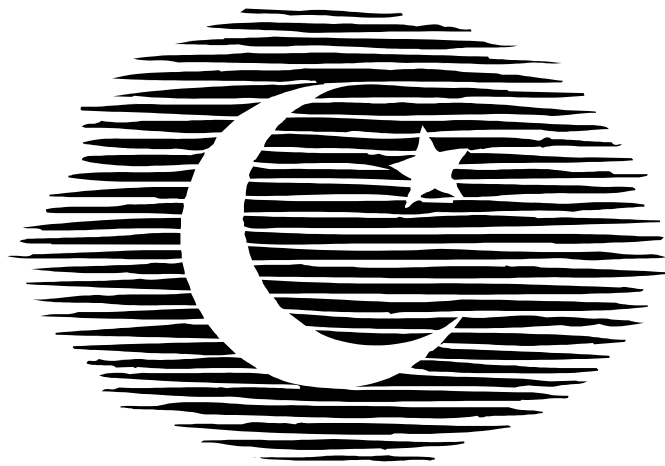

Gimnazija Novo mesto

Seminarska naloga pri informatiki

Islam

Novo mesto, 9. 1. 2007

Kazalo

Mohamedovo zgodnje življenje.....		Število		2
Bog govori Mohamedu.....	Ime religije	vernikov	Odstotki	3
Selitve.....		(v milijonih)		4
Mohamedova smrt.....	Kršćanstvo	2155	37,5%	4
Širjenje islama.....	Islam	1313	22,9%	4
Muslimansko verovanje.....	Ateisti	939	16,5%	5
Pet stebrov.....	Hinduizem	870	15,2%	6
Sveta knjiga.....	Budizem	384	6,7%	6
Mošeje.....	Sikhovstvo	25	0,45%	7
Zvezda in polmesec.....	Judovstvo	15	0,25%	7
Džihad.....	Bahá'í	7	0,12%	7
Šeriat.....	Džainizem	4,4	0,08%	7
Sunitski in šiitski islam.....	Šintoizem	4	0,07%	8
Sufizem.....				8
Prazniki.....				8
Muslimanska oblačila.....				8
Muslimanska prehrana.....				8
Muslimanska znanost.....				Tabela 1
Muslimani v Španiji.....				8
Poznejša islamska cesarstva.....				8
Literatura:.....				9
Slike:.....				9

Beseda islam pomeni poslušnost in mir s predanostjo Alahovi božji volji. Pripadniki islama se imenujejo muslimani, kar pomeni pokorni. Šteje približno milijardo ljudi. Razširjen je v 162 državah, največ od tega v Aziji in Afriki (severni in centralni). V nekaterih državah je islam državna vera in tudi šteje večino ljudi v državi: Saudska Arabija, Severni Jemen, Kuvait, Pakistan, Iran, Irak, Egipt, Maroko, Sudan, Tunizija, Alžirija, Bangladeš, Turčija in Afganistan. Indonezija je država z največjo muslimansko populacijo. Šteje celih 124 milijonov muslimanov. V Evropi živi približno 30 milijonov muslimanov, dva od tega v Bosni, en milijon v Albaniji in milijon v Bolgariji. Mnogo muslimanov Franciji, Nemčiji in Italiji je po svojem poreklu Arabcev. Islam je druga najbolj razširjena religija (*Tabela 1*), število vernikov pa se najhitreje povečuje. Muslimani imajo nekatere nazore o Bogu in zgodovini enake kot Judje in kristjani. Najpomembnejši dogodek v muslimanski zgodovini je bilo razodetje božje besede Mohamedu v začetku 7. stoletja. Mohamed je zaslovel kot božji poslanec in prerok.

Mohamedovo zgodnje življenje

Mohamed se je rodil okoli leta 570 v Meki, ki je zdaj v Savdski Arabiji. Ker je kot otrok osirotel, ga je vzgajal njegov velikodušni stric. Ko je odrasel je postal gonjač kamel, trgovec, mož in oče; v skupnosti so ga zelo spoštovali in imenovali Zaupanja vredni. Vendar Mohamed ni imel popolnoma srečnega življenja. Ni odobral brezzakonja, ki je vladalo med njegovimi rojaki, in motilo ga je, ker so častili več bogov. Abrahamova vera v enega Boga, ki je bila nekoč razširjena v Arabiji, se je s časoma razgubila.

Bog govori Mohamedu

Mohamed se je pogosto umaknil v planine, da bi tam molil in premišljeval. Ko mu je bilo okrog 40 let in je bil v votlini na gori Hira v bližini Meke, je doživel prvo razodetje. Bog mu je govoril prek angela Džibrila (Gabrijela). Mohamed je vse življenje doživljal razodetja.

Selitve

V Meki je začel Mohamed širiti svoje osrednje sporočili, da »ni Boga razen Alaha«. Ljudi je kmalu začel zanimati njegov nauk, vendar so se politični voditelji zbal njegove priljubljenosti in mu začeli sovražno nasprotovati. Končno je moral Mohamed leta 622 zbežati s skupnostjo svojih privrženec v mesto, ki se zdaj imenuje Medina, mesto preroka. Zgodba pripoveduje, kako je Mohameda na potovanju spremljal Alah. S svojim prijateljem Abu Bakrom se je skrival v votlini, ko je zaslišal bližajoče vojake. Abu Bakr se je zelo bal, toda Mohamed mu je zagotovil, da se bosta rešila. Ko je eden od vojakov hotel vstopiti in preiskati votlino, se je ustavil in ugotovil, da to ni potrebno. Čez vso odprtino se je raztezala velika pajčevina. Kako naj bi se Mohamed in njegov prijatelj zatekla v votlino, ne da bi jo raztrgala? Potovanje v Medino je znano kot hedžra ali selitev in je tako pomemben dogodek, da muslimani z njim začenjajo svoje koledarsko štetje. Po islamskem koledarju smo sedaj v 15. stoletju. V Medini se je njegovo gibanje razširilo in postalo zelo močno. Leta 629 so muslimani zavzeli Meko in končno so Mohameda tudi tam sprejeli kot božjega preroka. Pridobil si je veliko spoštovanje kot verski voditelj in državnik.

Mohamedova smrt

Po Mohamedovi smrti leta 632 je Abu Bakr objavil vsem tistim, ki niso mogli verjeti, da je res umrl: »Tisti, ki častite Mohameda, se morate sprijazniti z Mohamedovo smrtjo. Tisti, ki pa častite Alaha, vedite, da Alah živi in ne bo nikoli umrl.« Te besede kažejo muslimanski odnos do Mohameda. Ne sme se ga častiti, čeprav si kot Alahov poslanec zasluži največje spoštovanje. Zato muslimani, kadar izgovorijo Mohamedovo ime, rečejo: »Mir z njim.«

Širjenje islama

Po Mohamedovi smrti so islam širili kalifi (kalif pomeni naslednik). Prvi je bil Mohamedov prijatelj Abu Bakr. Kalifi so se pogosto bojevali za obrambo islama ali za njegovo širjenje. Ljudje v premaganih deželah so smeli obdržati svojo veroizpoved, vendar so morali plačevati posebne davke, ker so bili oproščeni zakata in vojaške službe. Leta 661 se je središče islama preselilo iz Meke v Damask v Siriji in leta 750 iz Damaska v Bagdad v Iraku, kjer je ostalo naslednjih 500 let.

Muslimansko verovanje

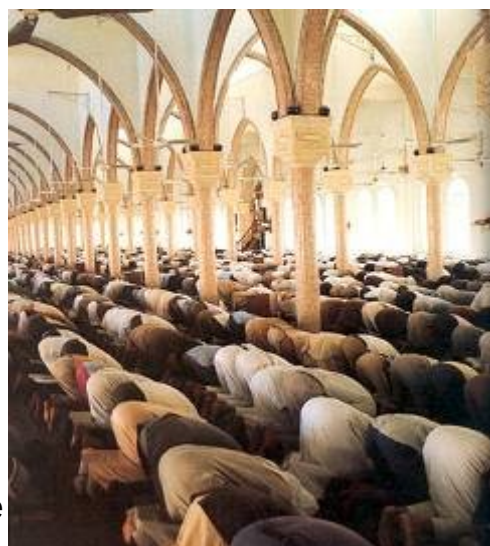
Mnogi muslimani delijo svojo vero na šest sklopov:

- Verujejo v Alaha.
- Verujejo v angele.
- Verujejo v svete knjige. Muslimani verujejo, da so poleg Mohameda tudi drugi preroki dobili od Boga pisna razodetja, ki pa v izvorni obliki niso več ohranjena. Jude in kristjane imenujejo »ljudi iz knjige«, saj želijo na ta način izraziti svoje spoštovanje do njihove vere, zapisane v Tenaku in Bibliji.
- Verujejo v preroke Tenaka in Biblije, kot so Adam, Abraham, Mojzes in David. Muslimani spoštujejo Jezusa kot pomembnega preroka, vendar ne kot Božjega Sina. Mohamed je bil zadnji prerok.
- Verujejo v posmrtno življenje in poslednjo sodbo, ko bo vsak dobil plačilo za svoja dejanja. Tisti, pri katerem bodo dobra dela pretehtala, bo lahko prešel ozko stezo čez peklenški ogenj in bo varno dosegel raj.
- Verovanje v usodo. To je verovanje, da Bog uravnava vse dogajanje. Povezano je s poslušnostjo. Muslimani se v življenju skušajo ravnati bolj po Alahovi volji kot po svoji lastni. Muslimanska etika vedenja izhaja iz verovanja, da je vse živo ustvaril Alah in se mora zato spoštovati. Ta načela vključujejo mnogo socialnih odgovornosti, kot so spoštovanje staršev, sosedov in skupnosti; tudi poštenost, potrpežljivost in zanesljivost. Pobijanje živali za zabavo je v islamu prepovedano.

Pet stebrov

Pet stebrov islama kaže, kako je treba muslimansko verovanje upoštevati v vsakdanjem življenju:

- Šahada je izjavljanje pripadnosti veri, ponavlja se večkrat na dan: »Ni Boga razen Alaha in Mohamed je njegov prerok.«
- Salat je pet molitev, ki se molijo v arabščini ob zori, takoj po poldnevu, sredi popoldneva, takoj po sončnem zahodu in ko se znoči. Vsaka islamska molitev se začne z besedami: »Allah akbar« (Bog je velik). Molitev sledi po tem, ko sije molilec obredno očistil roke, noge, obraz, komolce, usta in glavo z vodo in se je postavil v položaj molitve. Muslimani molijo bosih nog in obrnjeni z glavo v smeri Meke (*Slika 1*).

Slika 1

Med molitvijo je drža telesa v tihi sklonjenosti in vstajanju v stoječi položaj. Molijo lahko na vsakem čistem kraju, molijo lahko še z dodatnimi molitvami ob kateremkoli času. Molitve sestojijo iz izrekov Korana, ki častijo Alaha in ga prosijo za njegovo vodstvo.

- Zakat je muslimanska obveza, predvsem tistih, ki to zmorejo, da dajo revežem vsako leto najmanj 2,5% svojih prihrankov in drugih vrednosti.
- Saum pomeni post. Med devetim muslimanskim mesecem, ramadanom, muslimani podnevi ne uživajo hrane, niti ne pijejo. Opominja jih, da se dobre stvari v življenju lahko uživajo, vendar ne čezmerno. Prav tako kaže na enakost z reveži. Ramadan je čas za učenje Korana, samodiscipline in za dobrodelnost.
- Hadž je romanje. Muslimani upajo, da bodo vsaj enkrat v življenju romali v Meko, da bi obiskali Kaabo. To je svetišče, ki naj bi ga zgradila Abraham in eden njegovih sinov, Ismail. Prišlo je v pozabo, vendar ga je Mohamed obnovil za čaščenje Alaha. Hadž je v dvanajstem muslimanskem mesecu, ko milijoni romarjev potujejo v Meko. Obiskujejo tudi druge pomembne kraje v bližini. Nihče ne sme na romanje, če prej ni poskrbel za družino, da ne bi trpela pomanjkanja v njegovi odsotnosti. Revnim, starim, bolnim in nesposobnim ni treba iti na romanje.

Sveta knjiga

Koran (*Slika 2*) je sveta knjiga muslimanov, ki verujejo, da vsebuje božje razodetje Mohamedu med zadnjimi 22. leti njegovega življenja. Njegov avtor je torej Alah in ne Mohamed. Razodetja so se najprej širila ustno, kmalu pa so jih tudi zapisali, vendar so jih šele po Mohamedovi smrti zbrali v knjigo. Koran uči o edinosti in moči Alaha in tem, v kaj morajo muslimani verovati. Daje jim tudi natančne napotke za življenje. Ker velja Koran za božjo besedo, se ga skuša večina muslimanov naučiti v izvorniku, t.j. v arabščini čeprav ni njihov materni jezik. Samo šestina vseh muslimanov na svetu je Arabcev. Muslimani se učijo več sur ali poglavji Korana na pamet, nekateri se poskušajo naučiti celo vso knjigo. Vsak dan preberejo kako poglavje in kot znak spoštovanja se umijejo, preden se je dotaknejo. Skupina spisov, imenovanih suna, vsebuje poročilo o Mohamedovih naukih in dejanjih. Ti spisi razlagajo Koran in dajejo dodatne smernice za vero, čaščenje in ravnanje.

Slika 2

Mošeje

Mošeje (*Slika 3*) so namenjene skupni molitvi in so središče skupnosti. Poleg glavnega prostora za molitev so še prostori za umivanje, učenje in poučevanje otrok. Zunaj so pogosto vodnjaki. Ob času, določenem za pet dnevni molitev, kličejo z minaretov izreke iz suna, pogosto tudi z zvočnikom. To je klicanje k molitvi. Oseba, ki recitira verze, se imenuje muezin. Od vseh odraslih muslimanov se pričakuje, da se ob petkih udeležijo opoldanskih molitev v mošeji. Ženske sedijo v mošeji ločeno od moških. Smer Meke je v mošeji nakazana z obokano nišo ali okrašeno ploščo na steni. Molitev vodi imam, kar pomeni modrec. Imame imenuje mošeja.

Slika 3

Zvezda in polmesec

Nekatere mošeje imajo na kupoli polmesec in zvezdo. Čeprav polmesec in zvezda nimata verskega pomena, ju povezujejo z islamom: polmesec z islamskim lunarnim koledarjem, zvezdo pa s Koranom in velja za enega izmed Alahovih znakov.

Džihad

Človekov notranji boj za pošteno življenje se imenuje džihad. Za mnoge pomeni džihad tudi sveto dolžnost, da se svojim zglednim življenjem spreobračajo v islam. Verujejo, da bi bila svetovna islamska država rešitev za vse težave.

Šeriat

Islamsko versko pravo se imenuje šeriat, kar pomeni jasna, ravna pot. Vira za šeriat sta Koran in suna. To pravo daje izčrpna navodila za osebno življenje in za vodenje države. V državah, ki so trdnjava islamizma to je v Savdski Arabiji in Iranu, je le malo razlik med verskim in državnim pravom. Na splošno ima islam stroge prepovedi in kazni za prestopke, ki naj bi bili nevarni družbi. Šeriat zahteva smrtno kazen za prestopke, kot je umor. Muslimani, ki živijo v nemuslimanskih deželah, so pogosto razpeti med potrebo, da se ravnajo skladno z zakoni in navadami dežele, in želijo, da bi živeli po islamu, kot ga narekuje Koran. Na primer, šolska športna oblačila, kot so kratke hlače trikoji, lahko ogrožajo islamske navade oblačenja; izdajanje knjig, ki veljajo za bogokletne (če obravnavajo Alaha brez spoštovanja), se lahko šteje za prestopke.

Sunitski in šiitski islam

Okrog 90% muslimanov na svetu je sunitov. Suni pomeni »pot, ki jo je pokazal Mohamed.« Čeprav ima šiitski islam mnogo manj privržencev kot sunitski, prevladuje v Iranu, najdemo pa ga tudi v mnogih drugih muslimanskih deželah, npr. v južnem Iraku, Libanonu in Bahrajnu. Glavna razlika med sunitskim in šiitskim islamom je v izročilu šiitov, da ne priznavajo prvih treh kalifov in imajo četrtega, to je Ali, za resničnega Mohamedovega naslednika. Šiitski verski voditelji v Iranu se imenujejo ajatole, kar pomeni »Alahovo znamenje.«

Sufizem

Sufijski islam poudarja predvsem osebni odnos do Boga in manj islamske zakone. Sufijsko čaščenje vključuje glasbo, monotono petje in ples. Sufijski plesalci so včasih poznani kot plešočiči derviši. Derviš pomeni potujoči berač. Prvi sufiji so bili sveti možje in so živeli brez lastnine.

Prazniki

Praznični dan je za muslimane petek. To je dan, ko se gre v mošejo k skupni molitvi. Glavni prazniki pa so : »majhen praznik«, ki se praznuje od koncu postnega meseca ramadana. Praznovanje traja tri dni, med katerimi se medsebojno obdarujejo s sladkarijami. »Veliki praznik«, v katerem se spomnijo Abrahamove daritve traja štiri dni. Potem pa so še praznovanja novega leta in Mohamedovega rojstva.

Muslimanska oblačila

Moški in ženske se morajo oblačiti skromno in ne smejo privlačevati nasprotnega spola z razkazovanjem svojega telesa. Ženske naj pokrivajo glavo, roke in noge (*Slika 4*). Ponekod je nastal za ženske običaj, da imajo v javnosti pokrit tudi obraz, čeprav v islamskih svetih knjigah ni o tem določenih pravil. Vsemu, kar bi ogrožalo družinsko življenje, kot so zunajzakonske zveze, se je treba izogniti. Ženske in moški se ne smejo svobodno sestajati.

Slika 4

Muslimanska prehrana

V islamu mora biti meso halal (dovoljeno), kar pomeni, da je posebej pripravljeno. Med klanjem živali je treba izreči Alahovo ime in kri, ki jo imajo za nečisto, mora odteči. Muslimani ne uživajo svinjine, ker jo imajo za nečisto. Alkohol je prepovedan, ker v pijanosti ljudje pozabljajo na svoje dolžnosti do Alaha, npr. na molitev.

Muslimanska znanost

V muslimanskem svetu so bile približno med letoma 900 in 1200 v razcvetu matematika in naravoslovne vede z meditacijo in astronomijo ter umetnost. V Bagdadu so sezidali »hišo modrosti«; to je bila velika knjižnica, v kateri so hoteli zbrati primerke vseh knjig na svetu. Muslimanski učenjaki so prinesli v Evropo mnogo del starih Grkov in Perzijcev. Iz Indije se prevzeli in utrdili rabo decimalnega sistema števil in pomen ničle.

Muslimani v Španiji

V 8. st. so muslimani zasedli velik del Španije in Portugalske ter tam vladali prav do konca 15. st, ko sta obe državi združili svoje sile, da bi jih premagali. V tem času so delovali v Španiji muslimanski, judovski in krščanski znanstveniki. Že v 10. st. je imelo mesto Cordoba 70 knjižnic.

Poznejša islamska cesarstva

V 16. in 17. st. so bila na vrhuncu moči tri islamska cesarstva. Vsa so slovela zaradi sijaja vladarskih palač. Otomansko cesarstvo je trajalo najdlje, od 14. st. pa prav do leta 1923. Najprej se je razširilo prek mej današnje Turčije. Ob koncu 15. st. so muslimani zasedli večino krščanskega bizantinskega sveta s Konstantinoplom vred, ki so ga preimenovali v Istanbul.

Literatura:

- ⇒ LAROUSSE, Verstva sveta. Ljubljana: Učila, 2001
- ⇒ <http://sl.wikipedia.org/wiki/Islam>
- ⇒ <http://www.religije.com/>
- ⇒ <http://www.gea-on.net/clanek.asp?ID=596>

Slike:

- ⇒ http://dlibrary.acu.edu.au/research/theology/ejournal/aejt_4/images/islam_prayer.jpg
- ⇒ <http://www.kljuc.ba/galerija/kljuc/dzamija1.jpg>
- ⇒ <http://www.fullpassport.com/Trip2004/images4/klmuslim.jpg>
- ⇒ <http://www.indiana.edu/~rcapub/v21n1/koran.gif>